

Ministerstvo kultúry
Slovenskej republiky

N a r i a d e n i e

vlády Slovenskej republiky o vyhlásení pamiatkových
rezervácií v meste Jur pri Bratislave a v obci
Plavecký Peter

- N á v r h -

N a r i a d e n i e v l á d y

Slovenskej republiky

Z

o vyhlásení pamiatkových rezervácií

v meste Jur pri Bratislave

a

v obci Plavecký Peter

Vláda Slovenskej republiky podľa § 5 zákona SNR
č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti na-
riadauje:

§ 1

/1/ Vyhlasujú sa pamiatkové rezervácie:

a/ v meste Jur pri Bratislave

b/ v obci Plavecký Peter.

/2/ Územia pamiatkových rezervácií (ďalej len
"rezervácie") sú vymedzené v prílohe tohto nariadenia.

/3/ Územia rezervácií vyznačia orgány geodézie
a kartografie v písomných a mapových operátoch eviden-
cie nehnuteľností. Mapové podklady so zakresleným úze-
mím rezervácií sú uložené pre rezerváciu

- a/ v meste Jur pri Bratislave na Mestskom národ-
nom výbore v Juri pri Bratislave, Okresnom národnom vý-
bore Bratislava-vidiek, Západoslovenskom krajskom národ-
nom výbore, Štátnom ústave pamiatkovej starostlivosti

v Bratislave a Krajskom ústave štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave;

- b/ v obci Plavecký Peter na Miestnom národnom výbore v Plaveckom Petri, Okresnom národnom výbore v Senici, Západoslovenskom krajskom národnom výbore, Štátnom ústave pamiatkovej starostlivosti v Bratislave a Krajskom ústave štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave.

/4/ Vyznačenie hraníc území rezervácií v územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii upravujú osobitné predpisy.^{1/}

§ 2

/1/ Účelom vyhlásenia rezervácií je zabezpečiť ochranu a obnovu urbanistických, architektonických, výtvarných, národopisných a kultúrno-spoločenských hodnôt historických častí mesta Jur pri Bratislave a obce Plavecký Peter.

/2/ Predmetom ochrany je historický pôdorys, hmotová a priestorová štruktúra zástavby, historická zeleň, verejná zeleň, objekty vyhlásené za kultúrne pamiatky a iné objekty dotvárajúce územia rezervácií.

1/ § 2 ods. 1 písm. d/ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) a vyhláška Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 84/1976 Zb. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

- 3 -

§ 3

Vyhlásením rezervácií nie sú dotknuté majetkovo-
právne vzťahy.

§ 4

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. mája 1990.

Predseda vlády
Slovenskej republiky

Príloha k nariadeniu
vlády SR č./1990 Zb.

V y m e d z e n i e
území pamiatkových rezervácií

a/ JUR PRI BRATISLAVE

Územie pamiatkovej rezervácie v meste Jur pri Bratislave je vymedzené hranicou, ktorú na južnej strane tvorí ulica Februárového víťazstva, na západnej strane pokračuje severným smerom pozdĺž mestských hradieb po Družstevnej ulici na ulicu Horné Predmestie, za domami na ulici Podhradie sa hranica otáča východným smerom k Jurskému potoku, po poľnej ceste prechádza za hranicu parciel domov na ul. Horné Predmestie a okolo východných hradieb k cintorínu a na ulicu Februárového víťazstva.

b/ PLAVECKÝ PETER

Územie pamiatkovej rezervácie v obci Plavecký Peter je vymedzené hranicou, ktorá ide od domu č. 3 po východnej hranici parcely č. 302; pokračuje východným a severným smerom po hranici parcel č. 3656, 3635/4 a 3635/6, ďalej ide východným smerom po južnej hranici parcely č. 3418, severným smerom po východnom okraji cesty parcelné č. 3408, pokračuje po južnom a východnom okraji cesty parcelné č. 51, ďalej smerom východným po južnom okraji cesty parcelné č. 102, pokračuje po severnej a východnej hranici parcely č. 133, ďalej smerom východným po južnej hranici parcel č. 134/2 a 134/1, po severnom a východnom okraji poľnej cesty Do výhona parcelné č. 1070 a 506, pretne cestu parcely č. 689 a ide po jej južnom okraji západným smerom, pokračuje západným smerom po južnom okraji cesty parcelné č. 163 a 256, ďalej po západnej hranici parcely č. 354 smerom južným, za mlynom vedie južne východným okrajom náhona parcelné č. 264, pokračuje západným smerom po severnej hranici parcely č. 261/2, pretne cestu parcelné č. 280 a ide po jej západnom okraji severným smerom, pretne cestu parcelné č. 163 pri dome č. 3.

D Ž v o d o v á s p r á v a

Na území Slovenska je v súčasnosti vyhlásených 15 mestských pamiatkových rezervácií a 9 pamiatkových rezervácií ľudovej architektúry. Vyhlásené rezervácie tvoria najvýznamnejšie urbanistické a architektonické súbory nášho kultúrneho dedičstva a sú pestrú vzorkou jednotlivých typov historického osídlenia nášho územia.

V celej mozaike obcí a miest zatiaľ nemá zastúpenie vinohradnícka oblasť Malých Karpát. Po čiastočnom alebo aj úplnom znehodnotení historického obrazu niektorých sídiel (napr. Rača, Pezinok, Modra), zostáva v súčasnosti najkompaktnejšie zachovaným súborom mestečko Jur pri Bratislave. Toto mesto je tiež typickým predstaviteľom sídla prechodného typu medzi dedinským (vidieckym) a mestským osídlením. ~~Dnes má Jur pri Bratislave opäť štatút mesta.~~

História osídlenia územia dnešného mestečka siaha hlboko do staroveku a je doložená archeologickými nálezmi z neolitu, strednej doby bronzovej, doby halštatskej i z dôb Veľkej Moravy. Prvá písomná zmienka z r. 1209 už dokumentuje Jur pri Bratislave ako významnejší sídelný celok s kostolom a trhom. V roku 1615 dostal Jur pri Bratislave privilégia kráľovského mestečka a v roku 1647 bol povýšený do stavu slobodných kráľovských miest.

Netypický urbanizmus Jura pri Bratislave je daný špecifickým terénnym reliéfom a geografickými podmienkami. Osídlenie dôsledne rešpektuje náplavový kužeľ, ktorý sa vychádzajúc z úzkej malokarpatskej doliny "rozlieva" na údolnú nížinu Žitného ostrova. Na úpätí tohoto kužeľa

sa rozprestiera unikátna prírodná rezervácia Jurský Šúr. ~~Spätosť stavebného vývoja s okolitou prírodou je špeci-~~
~~fická a nemá na Slovensku obdobu.~~

Vlastná zástavba územia je prevažne výsledkom gotic-ko-renesančnej stavebnej činnosti s neskoršími stavebnými úpravami. Nevhodné stavebné zásahy v posledných desaťročiach neboli zatiaľ tak zásadné, aby podstatne narušili pôvodné historické hodnoty mesta, charakteristické najmä vinohradníckymi tradíciami. Historický obraz mesta dotvárajú hradby zo 16. a 17. storočia, kaštieľ, kúrie a cirkevné objekty.

Ľudová architektúra v obci Plavecký Peter tvorí relatívne najucelenejší zachovaný súbor hlinených ľudových stavieb v minulosti typických pre rovinnaté oblasti južného a západného Slovenska, ako protiklad drevených dedín hornatého slovenského severu. Staré jadro tvorí dvojraková cestná dedina, ktorá sa uprostred šošovkovite rozširuje okolo kôstola. Zástavba roľníckych dvorov je jednostranná, hospodársky trakt organicky nadväzuje na obytný. Táto charakteristická organizácia roľníckej usadlosti je známa z celého západného Slovenska a má veľmi starú tradíciu.

Objekty ľudovej architektúry obýva staršia generácia a nové uplatnenie získavajú ako druhé - rekreačné obydlie mestského človeka. Okolité prírodné prostredie poskytuje predpoklady pre rozvoj individuálnej chalupárskej rekreácie. Obec je zaradená v rámci rajonizácie cestovného ruchu medzi rekreačné dediny.

Zachovaná urbanistická štruktúra a architektonický výraz celého súboru je dokumentom stavebného vývoja slovenských dedín a spôsobu života našich predkov, ich tvorivého nadania a schopností a zároveň hodnotnou súčasťou nášho životného prostredia. Ako doklad typickej architek-

túry a bývania ľudu je súčasťou nášho národného kultúrneho dedičstva.

Vyhlásenie historických častí Jura pri Bratislave a Plaveckého Petra za pamiatkové rezervácie je jedným z predpokladov záchrany, regenerácie, ďalšieho zveľčovania a využitia historických a kultúrnych hodnôt týchto sídiel. Všeobecné podmienky ochrany vyhlásených rezervácií budú dané nariadením vlády SR, ktoré je v súčasnosti pripravené na vydanie podľa zákona SNR č.27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti. Špecifické podmienky ochrany, obnovy a využívania rezervácií a ich jednotlivých objektov budú upresnené následne v metodických materiáloch a nájma v územnoplánovacej dokumentácii.

Vzhľadom k tomu, že prevažná časť objektov je v súkromnom vlastníctve, nevzniknú z titulu vyhlásenia rezervácie zvýšené nároky na štátny plán a rozpočet. Niektoré objekty (napr. kaštieľ v Juri pri Bratislave), ktoré sú kultúrnymi pamiatkami, budú zabezpečené v súlade s možnosťami plánu a rozpočtu príslušných národných výborov a podľa kapacitných možností projektových a dodávateľských organizácií. Požiadavky budú plánované a upresňované v príslušných päťročných a ročných vykonávacích plánoch.

Návrh nariadenia vlády bol prerokovaný so všetkými ústrednými orgánmi v SR, so Slovenskou akadémiou vied, so Západoslovenským KNV, s ONV Bratislava-vidiek a s ONV v Senici. Návrh zároveň schválila Rada MsNV v Juri pri Bratislave a MNV v Plaveckom Petri. Žiadny z uvedených orgánov neuplatil zásadné pripomienky, odporúčané úpravy boli zohľadnené v texte návrhu.

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Č. m.: 2857/1990

UZNESENIE
VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 23. mája 1990 číslo 236

k návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky o vyhlásení pamiatkových rezervácií v meste Jur pri Bratislave a v obci Plavecký Peter

V l á d a

A. s c h v a ľ u j e

nariadenie vlády Slovenskej republiky o vyhlásení pamiatkových rezervácií v meste Jur pri Bratislave a v obci Plavecký Peter podľa predloženého návrhu s účinnosťou od 1. júla 1990;

B. p o v e r u j e

predsedu vlády

zabezpečiť uverejnenie nariadenia vlády Slovenskej republiky o vyhlásení pamiatkových rezervácií v meste Jur pri Bratislave a v obci Plavecký Peter v Zbierke zákonov.

Vykoná: predseda vlády

K o m u n i k é

vlády Slovenskej republiky

o vyhlásení pamiatkových rezervácií

Vláda Slovenskej republiky vyhlásila pamiatkové rezervácie v meste Jur pri Bratislave a v obci Plavecký Peter (okres Senica). Zachovaná urbanistická štruktúra a architektonický výraz týchto historických sídiel sú súčasťou nášho kultúrneho dedičstva.

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

z 23. mája 1990

o vyhlásení pamiatkových rezervácií v meste Jur pri Bratislave a v obci Plavecký Peter

Vláda Slovenskej republiky podľa § 5 zákona SNR č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti nariaďuje:

§ 1

[1] Vyhlasujú sa pamiatkové rezervácie:

- a) v meste Jur pri Bratislave
- b) v obci Plavecký Peter.

[2] Územia pamiatkových rezervácií (ďalej len „rezervácie“) sú vymedzené v prílohe tohto nariadenia.

[3] Územia rezervácií vyznačia orgány geodézie a kartografie v písomných a mapových operátoch evidencie nehnuteľností. Mapové podklady so zakresleným územím rezervácií sú uložené pre rezerváciu

- a) v meste Jur pri Bratislave na Mestskom národnom výbore v Juri pri Bratislave, Okresnom národnom výbore Bratislava-vidiek, Západoslovenskom krajskom národnom výbore, Štátnom ústave pamiatkovej starostlivosti v Bratislave a Krajskom ústave štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave;
- b) v obci Plavecký Peter na Miestnom národnom výbore v Plaveckom Petri, Okresnom národnom výbore v Senici, Západoslovenskom krajskom národnom výbore, Štátnom ústave pa-

miatkovej starostlivosti v Bratislave a Krajskom ústave štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave. - 7RUTLE

[4] Vyznačenie hraníc území rezervácií v územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii upravujú osobitné predpisy.¹⁾

§ 2

[1] Účelom vyhlásenia rezervácií je zabezpečiť ochranu a obnovu urbanistických, architektonických, výtvarných, národopisných a kultúrno-spoločenských hodnôt historických častí mesta Jur pri Bratislave a obce Plavecký Peter.

[2] Predmetom ochrany je historický pôdorys, hmotová a priestorová štruktúra zástavby, historická zeleň, verejná zeleň, objekty vyhlásené za kultúrne pamiatky a iné objekty dotvárajúce územia rezervácií.

§ 3

Vyhlásením rezervácií nie sú dotknuté majetkovoprávne vzťahy.

§ 4

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Čiže v. r.

Príloha nariadenia vlády SR č. 479/1990 Zb.

Vymedzenie

území pamiatkových rezervácií

a) JUR PRI BRATISLAVE

Územie pamiatkovej rezervácie v meste Jur pri Bratislave je vymedzené hranicou, ktorú na

južnej strane tvorí ulica Februárového víťazstva, na západnej strane pokračuje severným smerom pozdĺž mestských hradiieb po Družstevnej ulici na ulicu Horné Predmestie, za domami na ulici Pod-

¹⁾ § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon). Vyhláška Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 84/1976 Zb. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.